

OKRUŽNI SUD U DOBOJU

KŽ-46/98.

Doboj, 10.08.1998. godine

31-08-1998

U IME NARODA!

Okružni sud u Doboju u vijeću sastavljenom od sudija: Ružojčić Mladena kao predsjednika vijeća, Leković Save, Vučetić-Zelenbabić Marice, Lazarević Miroslava i Živković Pere kao članova vijeća, uz učešće Malinović Slavojke kao zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženog Halilović Ferida iz Odžaka zbog krivičnog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. Krivičnog zakona Republike Srpske, povodom žalbi optuženog i njegovog branioca Panić Duška, advokata iz Doboja i Osnovnog javnog tužioca iz Modriče protiv presude Osnovnog suda u Modriči broj K-43/97. od 23.10.1997. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 10.08.1998. godine, donio je slijedeću

P R E S U D U

Žalbe optuženog Halilović Ferida i njegovog branioca, te Osnovnog javnog tužioca iz Modriče, odbijaju se kao neosnovane i potvrđuje presuda Osnovnog suda u Modriči broj K-43/97. od 23.10.1997. godine.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom oglašen je krivim Halilović Ferid, da je počinio krivično djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. Krivičnog zakona Republike Srpske, činjenično поближе opisano u izreci te presude, pa ga je sud na osnovu istog zakonskog propisa a primjenom člana 41. KZ RS i člana 351. ZKP-a osudio na kaznu zatvora u trajanju od 15 godina.

Na osnovu člana 50. KZ RS u kaznu je optuženom uračunato vrijeme provedeno u pritvoru od 22.10.1996. godine pa nadalje.

Na osnovu člana 98. stav 1. u vezi sa članom 95. stav 2. tačka 6. ZKP-a optuženi je obavezan da plati sudske troškove u iznosu od 1.068,00 dinara, te paušal sudu u iznosu od 500,00 dinara u roku od 15 dana po pravosnažnosti presude pod prijetnjom izvršenja.

Protiv te presude u zakonskom roku žalbu su uložili optuženi i njegov branilac, Panić Duško advokat iz Doboja, te

Osnovni javni tužilac iz Modriče.

Odgovori na žalbu nisu podneseni.

Optuženi i njegov branilac pobijaju prvostepenu presudu zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka, povrede krivičnog zakona, pogrešno i nepotpuno utvrdjenog činjeničnog stanja i odluke o kazni. U obrazloženju žalbe se navodi da prvostepeni sud nije dao razloge zašto nije prihvatio odbranu optuženog koji je tvrdio da se u logoru u Odžaku prvi puta pojavio 14.06.1992. godine, pa usljed toga nije mogao učestvovati u pojedinim radnjama koje mu se stavljaju na teret, te je sud bio dužan da provjeri ovu činjenicu putem državnih organa Federacije BiH. Takođe navode da optuženi nije učestvovao u premlaćivanju logoraša Dervenić Radeta, pa je sud u tom pogledu trebao kritičnije cijiniti dokaze vezane za njegovu smrt, a posebno ako se ima u vidu da su saslušani svjedoci u tom pogledu davali različite verzije, a posebno u pogledu datuma kada je podlegao navedeni logoraš. Dalje se navodi da skoro svi saslušani svjedoci tvrde da je optuženi učestvovao u premlaćivanju i smrti Tomanić Radeta, ali je bilo potrebno da se što približnije utvrdi datum kada se taj događaj odigrao, pošto su saslušani svjedoci u tom pogledu dali oprečne izjave. Takođe se navodi da optuženi nije učestvovao u premlaćivanju logoraša Cvetković Sime, te sud ovu činjenicu bazira na osnovu iskaza svjedoka Tešić Branka, ali iskaz ovoga svjedoka je kontradiktoran i pun nelogičnosti. Sem toga ovaj svjedok navodi kako je optuženi tukao Cvjetković Ljubomira, pa nije jasno da li se u tom pogledu radi o štamparskoj grešci. Smatraju da je prvostepeni sud počinio bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 364. stav 2. ZKP-a, jer je povrijedjeno pravo odbrane, pošto je porodica optuženog pored postojećeg branioca, angažovala i još jednog branioca. Međutim, ovaj drugi angažovani advokat nije obavljao poslove branioca optuženog, nego kao "asistent" branioca, tako da isti nije mogao da obavlja svoja prava koja mu pripadaju po zakonu. Smatraju da je počinjena i povreda krivičnog zakona, a da je sve imalo uticaja i na pogrešnu odluku u pogledu kazne koju je sud izrekao optuženom, pa s toga predlažu da se pobijana presuda ukine i predmet vrati na ponovno sudjenje.

Osnovni javni tužilac u Modriči žali se zbog odluke o kazni i iz žalbe proizilazi da je optuženom izrečena blaga kazna za navedeno krivično djelo, tako da je sud precijenio olakšavajuće okolnosti, a dok otežavajuće okolnosti na strani optuženog nije dovoljno cijenio, pa je predloženo da se prvostepena presuda preinači tako što će se optuženom izreći smrtna kazna za predmetno krivično djelo.

Na sjednici vijeća ovoga suda koja je održana u smislu člana 371. ZKP RS bio je prisutan i zamjenik Okružnog javnog tužioca iz Doboja i isti je ostao kod pismenog prijedloga, pa je predloženo da se žalba optuženog i njegovog branioca kao neosnovane odbiju, a da se žalba Osnovnog javnog tužioca u Modriči uvaži, tako što će se optuženom izreći kazna zatvora u dužem vremenskom trajanju.

Ovaj sud je ispitao pobijanu presudu u granicama žalbenih navoda i po službenoj dužnosti u smislu člana 376. stav 1. ZKP-a RS, pa je odlučio kao u izreci presude iz ovih razloga:

Ispitujući pravilnost i potpunost utvrdjenog činjeničnog stanja u vezi sa žalbenim prigovorima optuženog i njegovog branioca, ovaj sud nalazi da je prvostepeni sud na osnovu izvedenih dokaza pravilno utvrdio sve odlučne činjenice koje su od značaja za pravilno i zakonito donošenje presude. Naime, na osnovu iskaza saslušanih svjedoka i materijalnih dokaza, prvostepeni sud pravilno zaključuje da je optuženi počinio inkriminisane radnje koje su evidentirane u prvostepenoj presudi. Prije svega, neosnovano se u žalbi navodi da se optuženi prvi puta pojavio 14.06.1992. godine u logoru u Odžaku. Ovakvi navodi u žalbi u cjelosti su opovrgnuti na osnovu iskaza više saslušanih svjedoka. Prije svega, treba imati u vidu da je još tokom maja 1992. godine formiran logor za Srbe, u Osnovnoj školi u Odžaku. U sportskoj dvorani škole bilo je smješteno oko 700 civilnih lica. Na osnovu saslušanih svjedoka - logoraša vidi se da je optuženi odmah nakon formiranja logora, počeo da radi u ovom logoru kao stražar, i to kao pripadnik vojne policije 102. Odžačke brigade, te da je bio naoružan automatskom puškom, pištoljem, da je bio obučen u maskirnu vojnu uniformu, na kojoj je nosio bijeli opasač. Ovu činjenicu potvrđuju brojni saslušani svjedoci, pa čak i oni svjedoci, koji su bili predloženi od strane optuženog da se saslušaju kao svjedoci. Pri tome, treba imati u vidu da je optuženi ranije živio u Odžaku, da je bio zaposlen u preduzeću "Strolit" u Odžaku, pa radi toga bio je prepoznat od strane logoraša, a posebno onih logoraša koji su skupa radili sa optuženim. Sud nema razloga da ne prihvati iskaze saslušanih svjedoka na ovu okolnost, a sem toga u tom pogledu su dati valjani razlozi u obrazloženju presude, koje razloge u cjelosti prihvata i ovaj sud. S toga, po ocjeni ovoga suda nema nikakve potrebe da se navedena činjenica utvrđuje preko državnih organa Federacije BiH. Konačno na osnovu provedenih dokaza, proizilazi da su inkriminisane radnje počinjene kasnije, odnosno poslije mjeseca maja, pa nije ni bitna tvrdnja optuženog da se u tom mjesecu nije nalazio u Odžaku. Prvostepeni sud pravilno zaključuje da je optuženi, kao stražar u logorima za civilna lica u Odžaku, Novom Gradu kod Odžaka i Brodu, kako samoinicijativno tako i zajedno sa drugim stražarima, upravnikom logora i nepoznatim vojnicima učestvovao u premlaćivanju i ubistvima logoraša Tomonović Radeta, Dervenić Radeta, Cvetković Sime i Pajić Mirka. Naime, navedeni logoraši su premlaćivani raznim predmetima, a posebno cijevima, stolicama, drvenim štaflama i kundacima pušaka, od kojih udaraca su zadobili smrtonosne povrede. Na osnovu izjavljene žalbe proizilazi da optuženi uopšte nije učestvovao u ubistvima navedenih lica. Ovakvi žalbeni navodi su neosnovani, jer su ovi navodi obesnaženi provedenim dokazima. Prije svega, optuženi je na navedenu okolnost davao donekle različite odbrane tokom krivičnog postupka. Tako u svojoj prvoj odbrani u istrazi priznaje da je jedan logoraš bio svezan za stativu rukometnog gola, te je na insistiranje upravnika logora uzeo pušku od Hamzić Esada i sa kundakom puške udarao više puta svezanog logoraša u predjelu ledja, kao i da mu je poznato da je navedeni logoraš kasnije podlegao u logoru. Takodje tvrdi da je šamarao neke logoraše, kao i da mu je poznato da su logoraši tučeni i maltretirani, da su im skidali odjeću i tjerali pse da skaču na njih. Tvrdi da je vršen teror nad logorašima, da je vidio povrede na njihovim licima, da su premlaćivani i da je slušao njihove jauke. Medjutim, optuženi je kasnije u svojim odbranama negirao i ove činjenice.

Prvostepeni sud je pravilno postupio kada nije prihvatio navedene odbrane optuženog i u tom pogledu je dao određene razloge u obrazloženju presude. Optuženi je posebno bio aktivan u premlaćivanju i ubistvu logoraša Tomanović Radeta. Ovo se vidi na osnovu iskaza saslušanih svjedoka, jer skoro svi saslušani svjedoci tvrde da je optuženi direktno učestvovao u ubistvu navedenog logoraša. Ovaj logoraš je neprestano tučen od strane optuženog, pa tako saslušani svjedoci tvrde da je optuženi tukao ovoga oštećenog dva dana i jednu noć, a potom da je vezao za željezni stub i nastavio ga tući, pa je oštećeni i podlegao u sportskoj dvorani. Ova činjenica je potvrđena iskazima saslušanih svjedoka, koji su bili očevidci ovoga događaja. Sem toga, optuženi u prvoj svojoj odbrani u istrazi tvrdi da je više puta sa kundakom od puške udarao logoraša koji je bio svezan za željezni stub, pa ako se ova odbrana dovede u vezi sa iskazima očevidaca kritičnog događaja, onda je jasno da se u konkretnom slučaju radilo o oštećenom Tomanović Radetu. Prvostepeni sud nalazi da je ovaj oštećeni podlegao krajem šestog mjeseca 1992. godine. Tačno je da su saslušani svjedoci u pogledu datuma smrti oštećenog davali različite iskaze. Međutim, sud je u tom pogledu prihvatio iskaze saslušanih svjedoka Vekić Jove i Dujković Čedomira. Ovaj sud smatra, da utvrdjenje tačnog datuma smrti logoraša nije toliko bitan, već je bitno da su oštećeni preminuli u logorima za civilna lica i da je smrt nastupila dejstvom optuženog i njegovih pomagača. Prvostepeni sud takodje pravilno nalazi da je optuženi skupa sa ostalim licima učestvovao u premlaćivanju i ubistvima logoraša Derveniće Radeta, Cvetković Sime i Pajić Mirka, pa je u tom pogledu dao detaljne i valjane razloge u obrazloženju presude koje razloge u cjelosti prihvata i ovaj sud. Naime, navedeno stanje prvostepeni sud je utvrdio na osnovu iskaza više saslušanih svjedoka i materijalnih dokaza. U vezi smrti ovih lica u žalbi se uglavnom navodi da nije utvrdjen tačan datum smrti Derveniće Radeta, te da su iskazi saslušanih svjedoka različiti, a posebno apostrofira da je svjedok Tešić Branko naveo kako je optuženi tukao Cvjetković Ljubomira, pa nije jasno da li se radi o štamparskoj grešci. Po ocjeni ovoga suda, ovakvim žalbenim navodima uopšte se ne dovodi u sumnju pravilnost i potpunost utvrdjenog činjeničnog stanja u ovoj krivičnoj stvari. Tako prvostepeni sud je pravilno postupio kada je prihvatio iskaz svjedoka Kovačević Duška u pogledu datuma smrti logoraša Derveniće Radeta. Ovaj svjedok navodi da se događaj desio početkom mjeseca jula 1992. godine. Isto tako na osnovu naknadno pribavljenog iskaza iz matične knjige umrlih za oštećenog, te uvjerenja Ministarstva odbrane - Odsjek Šamac vidi se da je oštećeni preminuo 5. jula 1992. godine. Međutim, ova činjenica nije ni bitna iz razloga koji su prethodno navedeni. Prvostepeni sud na nesporan način je utvrdio da je oštećeni Cvetković Simo prethodno bio u logoru u Odžaku, a potom i u logoru u NOVom Gradu, gdje je i podlegao zbog batinjanja od strane drugih lica. Ovo se vidi na osnovu iskaza svjedokinje Cvetković Mare i izvršene ekshumacije oštećenog. Prvostepeni sud pravilno zaključuje da je pored ostalih lica u batinjanju oštećenog učestvovao i optuženi. Takav zaključak suda se zasniva na osnovu iskaza saslušanih svjedoka Pavić Steve, Pavić Stanka, Rakić Jove, Panić Riste, Djurić Alekse, Nedić Dragomira i Tešić Branka. Istina svjedok Tešić Branko u istrazi navodi da je optuženi tukao njega i Cvetković Ljubomira. Međutim, ovaj sud nalazi da se radi o očiglednoj štamparskoj grešci, koja niukom slučaju ne može dovesti u sumnju da se konkretno mislilo

na oštećenog Cvetković Simu. Na osnovu iskaza saslušanih svjedoka i materijalnih dokaza sud je utvrdio da je optuženi skupa sa ostalim licima tukao logoraša Pajić Mirka, pa je isti zadobio takve povrede usled kojih je preminuo 11.08.1992. godine. Takođe je prvostepeni sud pravilno našao da je optuženi počinio ostale inkriminisane radnje, koje su mu stavljene na teret. Medjutim, u tom pogledu nisu ni navedeni prigovori u izjavljenoj žalbi, pa s toga nema potrebe da ovaj sud daje razloge u tom pogledu. U ovom predmetu saslušano je više svjedoka, te prvostepeni sud je dao razloge zašto je prihvatio iskaze svjedoka, koje razloge prihvata i ovaj sud. Istina, postoje iskazi nekih svjedoka koji su donekle kontradiktorni, ali treba imati u vidu da iskazi svjedoka nisu kontradiktorni u bitnim činjenicama, kao i da se dopunjuju u suštinskim činjenicama. Pri svemu tome treba imati u vidu da su saslušani svjedoci bili logoraši, da su bili fizički i psihički zlostavljani, da su bili izgubili tačnu orijentaciju vremena, pa usljed toga nisu mogli da identično prikazuju određene događaje, posebno u pogledu utvrđivanja tačnih datuma za neke događaje. Prema tome, prvostepeni sud je na pouzdan način pravilno utvrdio sve odlučne činjenice u ovoj krivičnoj stvari, pa s toga nisu osnovani žalbeni navodi optuženog i njegovog branioca zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja. Ne stoji ni žalbeni prigovor povrede krivičnog zakona. Ovo iz razloga što je prvostepeni sud pravilno primijenio krivični zakon, kada je ukupno ponašanje optuženog okvalifikovao po odredbi člana 142. stav 1. Krivičnog zakona Republike Srpske. U tom pogledu prvostepeni sud je dao opširne i detaljne razloge, pa je valjalo i ove žalbene navode odbiti kao neosnovane.

Tačni su navodi optuženog i njegovog branioca da je porodica optuženog angažovala za drugog branioca Rakić Zorana, advokata iz Odžaka, kao i tačni su navodi da je navedeni advokat prisustvovao glavnim pretresima kao asistent ranije angažovanog branioca, mada takvo svojstvo nije predviđeno u Zakonu o krivičnom postupku. Takođe su tačni navodi u izjavljenoj žalbi da u smislu člana 68. stav 2 ZKP-a je predviđeno da jedan optuženi može imati više branilaca. Medjutim, po ocjeni ovoga suda ovakav propust prvostepenog suda na glavnom pretresu je relativnog značaja, tako da usljed toga nije počinjena takva povreda prava odbrane, koja je bila i mogla biti od uticaja na zakonito i pravilno donošenje ove presude. Prije svega, porodica optuženog je po punomoćju tokom glavnog pretresa angažovala kao branioca Panić Duška, advokata iz Doboja. Optuženi se potpuno saglasio sa odabranim braniocem. Navedeni branilac je tokom krivičnog postupka sasvim stručno i zakonito obavljao svoj posao, tako da optuženi nije imao nikakve primjedbe na njegov rad, a to ne proizilazi ni na osnovu izjavljene žalbe. Pri tome treba imati u vidu da je na osnovu člana 68. stav 2 Zakona o krivičnom postupku predviđeno da jedan optuženi može imati više branilaca, a smatra se da je odbrana obezbijedjena kad u postupku učestvuje jedan od branilaca. S toga ovaj sud nalazi da su žalbeni navodi i u tom pogledu neosnovani.

Ispitujući prvostepenu presudu u odluci o kazni, u vezi sa žalbenim prigovorima Osnovnog javnog tužioca iz Modriče, kao i optuženog i njegovog branioca, ovaj sud je našao da je prvostepeni sud pravilno izrekao visinu kazne za navedeno krivično djelo. Tako prvostepeni sud prilikom odluke o kazni za optuženog

uzeo je od olakšavajućih okolnosti da isti do sada nije osuđivan, da je porodičan čovjek, otac dvoje djece, a od otežavajućih okolnosti imao je u vidu da je optuženi izvršio više radnji i postupaka koji predstavljaju kršenje pravila Međunarodnog prava. Prema tome, sud je imao u vidu sve okolnosti koje su od značaja za pravilno odmjeravanje kazne. Naime, tačno je da je optuženi pokazao veliku upornost i da je počinio više radnji, kao i da je počinjeno krivično djelo veće društvene opasnosti, no međutim, vidi se da kod optuženog ima dosta olakšavajućih okolnosti, a isto tako treba imati u vidu da je optuženi u logorima radio kao stražar, pa je neke nedozvoljene radnje činio po naredbi pretpostavljenih lica, a posebno po naredbi upravnika logora Golubović Ante. S toga ovaj sud nalazi da su žalbeni prigovori javnog tužioca, te optuženog i njegovog branioca neosnovani, i izrečena kazna je srazmjerna društvenoj opasnosti djela i stepenu krivične odgovornosti optuženog.

Kako, dakle, ne postoje razlozi zbog kojih se presuda pobija, a nema ni povreda zakona na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti u smislu člana 376. Zakona o krivičnom postupku, to je valjalo žalbe optuženog i njegovog branioca kao i žalbu Osnovnog javnog tužioca u Modriči odbiti kao neosnovane i prvostepenu presudu potvrditi na osnovu člana 384. Zakona o krivičnom postupku.

Zapisničar,

Malinović Slavojka

Predsjednik vijeća,

Ružojčić Mladen

Za tačnost otpavka ovjerava
Upravitelj sudske pisarnice,

Vera Bukovac
Vera Bukovac

